

NEUVOSTON SUOSITUS,
annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020,
Unkarin vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Unkarin
vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

(2020/C 282/17)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 vuotuisen kestävä kasvun strategian, mikä aloitti vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Se otti huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 antaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen. Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ⁽²⁾ perusteella varoituskoneismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Unkari ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu.
- (2) Unkaria koskeva vuoden 2020 maaportti julkaistiin 26 päivänä helmikuuta 2020. Siinä arvioitiin Unkarin edistymistä neuvoston 9 päivänä heinäkuuta 2019 hyväksymien maakohtaisten suositusten ⁽³⁾, jäljempänä 'vuoden 2019 maakohtaiset suositukset', noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa.
- (3) Maailman terveysjärjestö julisti 11 päivänä maaliskuuta 2020 covid-19-epidemian virallisesti maailmanlaajuiseksi pandemiaksi. Pandemia on kansalaisten, yhteiskuntien ja talouden kannalta vakava kansanterveysuhka. Se asettaa kansalliset terveydenhuoltojärjestelmät kovan paineen alaisiksi ja vahingoittaa globaaleja toimitusketjuja, heiluttaa rahoitusmarkkinoita, häiritsee kulutuskysyntää ja vaikuttaa kielteisesti useilla eri aloilla. Se uhkaa ihmisten työpaikkoja ja toimeentuloa sekä yritysten liiketoimintaa. Pandemia on aiheuttanut merkittävän talouden häiriön, jolla on jo vakavia vaikutuksia unionissa. Komissio antoi 13 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon, jossa kehoitetaan toteuttamaan kriisin vaikutusten lieventämiseksi koordinoituja taloudellisia toimia, joihin osallistuvat kaikki kansallisen ja unionin tason toimijat.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1176/2011, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta (EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUVL C 301, 5.9.2019, s. 101.

- (4) Useat jäsenvaltiot ovat julistaneet hätätilan tai ottaneet käyttöön hätätoimenpiteitä. Hätätoimenpiteiden olisi oltava ehdottoman oikeasuhteisia, välttämättömiä, ajallisesti rajoitettuja ja eurooppalaisten ja kansainvälisten normien mukaisia. Niihin olisi sovellettava demokraattista valvontaa ja riippumatonta laillisuusvalvontaa.
- (5) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista. Yleinen poikkeuslauseke, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä asetuksen (EY) N:o 1467/97 ⁽⁴⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpottaa finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Komissio katsoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa, että kun otetaan huomioon odotettavissa oleva covid-19-pandemian aiheuttama vakava talouden taantuma, yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnin edellytykset olivat täyttyneet, ja pyysi neuvostoa hyväksymään tämän johtopäätöksen. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät komission arvioon 23 päivänä maaliskuuta 2020. He olivat yhtä mieltä siitä, että vakava talouden laskusuhdanne vaatii määrätietoista, tavoitteellista ja koordinoitua vastatoimia. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä. Korjaavan osion osalta neuvosto voi myös päättää komission suosituksesta hyväksyä tarkistetun julkisen talouden kehityskaaren. Yleinen poikkeuslauseke ei keskeytä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia menettelyjä. Se antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden poiketa niistä julkista taloutta koskevista vaatimuksista, joita tavallisesti sovellettaisiin, ja samalla komissiolla ja neuvostolla on mahdollisuus toteuttaa tarvittavat politiikan koordinoitujen toimenpiteiden vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa.
- (6) On toimittava herkeämättä, jotta voidaan rajoittaa ja hillitä covid-19-pandemian leviämistä, parantaa kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien kantokykyä, lieventää pandemian sosioekonomisia seurauksia toteuttamalla yrityksille ja kotitalouksille suunnattuja tukitoimia ja varmistaa työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden kannalta asianmukaiset olosuhteet työpaikoilla, kun taloudellista toimintaa käynnistetään uudelleen. Unionin olisi hyödynnettävä käytettävissään olevia välineitä kaikilta osin tukeakseen jäsenvaltioiden toimia näillä osa-alueilla. Samaan aikaan jäsenvaltioiden ja unionin olisi yhdessä valmisteltava toimenpiteitä, joita tarvitaan, jotta yhteiskunnassa ja taloudessa voidaan palata normaaliin toimintaan ja jotta päästään takaisin kestäväan kasvuun. Toimenpiteissä olisi otettava huomioon muun muassa vihreä siirtymä ja digitaalinen muutos ja hyödynnettävä kriisistä saadut kokemukset.
- (7) Covid-19-kriisi on korostanut sisämarkkinoiden tarjoamaa joustavuutta sopeutua poikkeuksellisiin tilanteisiin. Poikkeustoimenpiteet, jotka estävät sisämarkkinoiden normaalia toimintaa, olisi kuitenkin poistettava heti, kun ne eivät enää ole välttämättömiä. Näin voidaan varmistaa nopea ja sujuva siirtyminen elpymisvaiheeseen sekä palauttaa tavaroiden, palveluiden ja työntekijöiden vapaa liikkuvuus. Vallitseva kriisi on osoittanut, että terveydenhuoltoalalla tarvitaan kriisivalmiussuunnitelmia. Muun muassa parannetuilla hankintastrategioilla, monipuolisilla toimitusketjuilla ja välttämättömien tarvikkeiden strategisilla varastoilla on tärkeä merkitys laadittaessa laajempia kriisivalmiussuunnitelmia.
- (8) Jotta jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön kaikki Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttämättä olevat varat lieventääkseen covid-19-pandemian poikkeuksellisia vaikutuksia, unionin lainsäätäjä on jo tehnyt muutoksia lainsäädäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksilla (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ ja (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾. Näillä muutoksilla lisätään joustavuutta sekä yksinkertaistetaan ja virtaviivaistetaan menettelyjä. Lisäksi jäsenvaltiot voivat tilivuonna 2020–2021 kassavirtapaineiden vähentämiseksi hyödyntää 100 prosentin yhteisrahoitusosuutta unionin talousarviosta. Unkaria kannustetaan hyödyntämään näitä mahdollisuuksia kaikilta osin, jotta se voi auttaa niitä yksittäisiä henkilöitä ja aloja, joihin vaikutukset kohdistuvat eniten.

⁽⁴⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/460, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite) (EUVL L 99, 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/558, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013 ja (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttöön covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (EUVL L 130, 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemian sosioekonomiset seuraukset jakautuvat todennäköisesti epätasaisesti eri alueiden välillä erilaisen erikoistumisen vuoksi. Seuraukset tuntuvat erityisesti alueilla, joilta puuttuu keskeisiä varoja tai jotka ovat selvästi riippuvaisia liiketoiminnasta, jossa kuluttajia palvellaan kasvotusten. Tähän liittyy huomattava riski, että alueelliset erot Unkarissa kasvavat, mikä pahentaa kaupunki- ja maaseutualueiden välillä havaittua eriyvää kehitystä. Kun otetaan huomioon, että riskinä on myös jäsenvaltioiden välisen lähentymisprosessin väliaikainen taantuminen, tämänhetkinen tilanne edellyttää kohdennettuja toimia.
- (10) Unkari toimitti vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelmansa 5 päivänä toukokuuta 2020 ja vuoden 2020 lähentymisohjelmansa 4 päivänä toukokuuta 2020. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.
- (11) Unkariin sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä.
- (12) Neuvosto suositti 14 päivänä kesäkuuta 2018 Unkarille sen varmistamista, että nettomääraisten julkisten perusmenojen ⁽⁷⁾ nimellinen kasvu ei olisi yli 3,3 prosenttia vuonna 2019, jolloin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi 1,0 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT). Komission kokonaisarviointi vahvistaa, että julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä suositellulta sopeutusuralta poiketaan merkittävästi vuonna 2019 ja vuosina 2018 ja 2019 yhdessä tarkasteltuina. Koska yleinen poikkeuslauseke on aktivoitu, merkittävän poikkeaman menettelyn mukaiset lisätoimet eivät kuitenkaan ole Unkarin kohdalla perusteltuja.
- (13) Vuoden 2020 lähentymisohjelmassa hallitus ennakoii julkisen talouden rahoitusaseman, joka vuonna 2019 oli 2,0 prosenttia alijäämäinen, heikenevän niin, että vuonna 2020 alijäämä on 3,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämän ennustetaan supistuvan 2,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2021 ja vähenevän asteittain 1,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2024 mennessä. Julkinen velka suhteessa BKT:hen supistui 66,3 prosenttiin vuonna 2019, mutta vuoden 2020 lähentymisohjelman mukaan sen odotetaan kasvavan 72,6 prosenttiin vuonna 2020. Covid-19-pandemian aiheuttama suuri epävarmuus vaikuttaa makrotalouden ja julkisen talouden näkymiin. Julkisen talouden kehitysarvioihin liittyy riskejä, jotka liittyvät ennakoitua suurempiin menoihin (loppuvuotta kohden kasvavia menoja koskevien aiempien suuntausten mukaisesti) sekä mahdollisesti ennakoitua pienempiin tuloihin, sillä ennuste näyttää perustuvan jonkinasteiseen tulojen noususuuntaukseen.
- (14) Unkari on covid-19-pandemian seurauksena toteuttanut osana unionin koordinoitua lähestymistä oikea-aikaisia budjettitoimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä tehoitokapasiteetin lisäämiseksi, pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin vaikutukset ovat erityisesti kohdistuneet. Vuoden 2020 lähentymisohjelman mukaan kyseiset budjettitoimenpiteet ovat 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020, ja ne rahoitetaan kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen talousarvion sisällä, hyödyntämällä varauksia ja ottamalla käyttöön uusia veroja. Niihin sisältyy toimenpiteitä työmarkkinoiden tukemiseksi, yrityksille tarkoitettuja verohelpotuksia sekä lääketieteelliseen hätätilanteeseen liittyviä kustannuksia. Lisäksi on ilmoitettu lisätoimenpiteistä, joilla on tarkoitus tukea elpymistä (1,4 % suhteessa BKT:hen) ja työmarkkinoita (0,4 % suhteessa BKT:hen), mutta niitä ei ole vielä täsmennetty. Lisäksi Unkari on hyväksynyt toimenpiteitä, joilla ei ole suoraa vaikutusta julkiseen talouteen mutta joilla tuetaan yritysten maksuvalmiutta. Vuoden 2020 lähentymisohjelmassa niiden arvioidaan olevan 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Lisäksi viranomaiset valmistelevat lisätoimenpiteitä, jotka ovat 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Niihin sisältyy lainatakausohjelmia ja valtion takaamia lainoja. Vuoden 2020 lähentymisohjelmassa esitetty finanssipoliittisten toimenpiteiden kokonaisvaikutus julkiseen talouteen poikkeaa komission kevään 2020 talousennusteesta, sillä komissio on ottanut arvioinnissaan huomioon ainoastaan ne toimenpiteet, jotka oli määritelty riittävän tarkasti. Unkarin hyväksymät toimenpiteet ovat kaiken kaikkiaan niiden suuntaviivojen mukaisia, jotka komissio on esittänyt 13 päivänä maaliskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa. Määrittämällä ja hyväksymällä kaikki ilmoitetut hätätoimenpiteet ja kasvua tukevat julkisen talouden toimenpiteet täysimääräisesti ja – sitten kun taloustilanne sen sallii – palauttamalla finanssipolitiikan tavoitteeksi maltillisella tasolla olevan julkisen talouden rahoitusaseman saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä edistetään julkisen talouden kestävyuden säilymistä keskipitkällä aikavälillä.

(7) Nettomääräisillä julkisilla perusmenoilla tarkoitetaan julkisten menojen kokonaismäärää ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätösperäisiä työttömyyssetuusmenojen muutoksia. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisäätöiset tulojen lisäykset otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa.

- (15) Komission kevään 2020 talousennusteen mukaan Unkarin julkisen talouden rahoitusasema on -5,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020 ja -4,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2021 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Julkisen talouden velan ennustetaan olevan 75,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020.
- (16) Neuvosto totesi 14 päivänä kesäkuuta 2019 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 121 artiklan 4 kohdan nojalla, että Unkari poikkesi merkittävästi julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuralta vuonna 2018. Tämän havaitun merkittävän poikkeaman johdosta neuvosto antoi 14 päivänä kesäkuuta 2019 Unkarille suosituksen⁽⁸⁾, jonka mukaan Unkarin olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että nettomääräisten julkisten perusmenojen nimelliskasvu on enintään 3,3 prosenttia vuonna 2019 ja enintään 4,7 prosenttia vuonna 2020. Tämä vastaisi 1,0 prosentin vuotuista rakenteellista sopeutusta suhteessa BKT:hen vuonna 2019 ja 0,75 prosentin sopeutusta vuonna 2020. Neuvosto antoi 5 päivänä joulukuuta 2019 päätöksen (EU) 2019/2172⁽⁹⁾, jossa todettiin, että Unkari ei ollut toteuttanut tuloksellisia toimia 14 päivänä kesäkuuta 2019 annetun neuvoston suosituksen johdosta, ja antoi 5 päivänä joulukuuta 2019 tarkistetun suosituksen⁽¹⁰⁾. Neuvosto pyysi 5 päivänä joulukuuta 2019 antamassaan suosituksessa Unkaria toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että nettomääräisten julkisten perusmenojen nimellinen kasvu on enintään 4,7 prosenttia vuonna 2020. Tällöin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi 0,75 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2020. Komission kokonaisarvion pohjalta ja ottaen huomioon yleisen poikkeuslausekkeen aktivointi vuodeksi 2020, mikä mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuralta, Unkarin katsotaan toteuttaneen tehokkaita toimia 5 päivänä joulukuuta 2019 annetun suosituksen johdosta.
- (17) Komissio antoi 20 päivänä toukokuuta 2020 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukaisesti laaditun kertomuksen, koska Unkarin ennakoidaan ylittävän vuonna 2020 alijäämän viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kaiken kaikkiaan komission analyysi viittaa siihen, että perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/97 määriteltyä alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.
- (18) Hallitus julisti 11 päivänä maaliskuuta 2020 poikkeustilan. Maaliskuun 12 päivänä rajat suljettiin matkustajilta lukuun ottamatta maahan palaavia kansalaisia ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien maiden kansalaisia sekä säännöllisiä rajatyöntekijöitä. Tavaroiden kauttakuljetus oli edelleen sallittua. Varhaiskasvatuslaitokset, koulut ja yliopistot suljettiin 16 päivänä maaliskuuta 2020, ja oppilaitokset siirtyivät etäopetukseen. Muita kuin välttämättömiä tarvikkeita myyvät kaupat velvoitettiin 17 päivästä maaliskuuta 2020 alkaen sulkemaan ovensa klo 15, ja ravintolat saivat olla avoinna pelkästään noutoruokapalveluja varten. Maaliskuun 28 päivänä 2020 otettiin käyttöön osittainen ulkonaliikkumiskielto, ja ihmiset saivat poistua omalta asuinalueeltaan vain asianmukaisesti perustelluista syistä ja pitäen turvaväliä muihin ihmisiin. Ennen covid-19-epidemiaa Unkarin talous oli asteittain hidastumassa useiden vuosien huomattavan kasvu jälkeen. Reaalinen BKT kasvoi 4,9 prosenttia vuonna 2019. Koronavirusepidemian puhjettua otettiin suhteellisen nopeasti käyttöön rajoittamistoimenpiteitä, ja tautitapausten viralliset määrät ovat toistaiseksi pysyneet pieninä. Globaalin taantuman odotetaan kuitenkin vaikuttavan vientiin erityisen voimakkaasti, sillä vientiä hallitsevat erittäin suhdanneherkät teollisuudenalat, kuten autoteollisuus. Sen odotetaan iskevän myös matkailuun ja liikennepalveluihin, jotka kärsivät matkustusrajoituksista. Talouden ennustetaan kääntyneen maaliskuussa jyrkkään taantumaa, mutta sen odotetaan elpyvän vähitellen vuoden jälkipuoliskolta alkaen, kun rajoittamistoimenpiteistä todennäköisesti luovutaan asteittain. Työttömyys saattaa kasvaa nopeasti työmarkkinoiden joustavuuden vuoksi. Talouden suorituskyky riippuu vuonna 2020 liikkumisrajoitusten kestosta sekä talouspoliittisista toimista. Komission kevään 2020 talousennusteen mukaan reaalinen BKT supistuu 7 prosenttia vuonna 2020 ja elpyy 6 prosenttia vuonna 2021.
- (19) Hallitus on ilmoittanut maaliskuun puolivälistä lähtien useista vaihteittain toteutettavista toimenpidekokonaisuuksista, joilla lievennetään covid-19-kriisin taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Keskuspankki on hyväksynyt toimenpiteitä maksuvalmiuden tarjoamiseksi rahoituslalle. Muita toimenpiteitä, joilla tarjotaan likviditeettiä kotitalouksille ja yrityksille, ovat muun muassa a) yritysten ja kotitalouksien laina- ja rahoitusleasingsopimuksia koskeva maksulykkäys 31 päivään joulukuuta 2020 saakka; ja b) korkokaton vahvistaminen kulutusluotoille. Näitä toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon pankkisektorin häiriönsietokyky. Muihin toimenpiteisiin, jotka koskevat lähinnä kriisistä eniten kärsineitä aloja, kuten matkailua ja palveluja, sisältyy väliaikaisia veronalennuksia ja verovapautuksia, investointitukia, infrastruktuurin kehittämistä, tuettuja ja taattuja lainoja sekä pääomaohjelmia. Hallitus on työpaikkojen säilyttämiseksi käynnistänyt kaksi erityyppistä työvoimapolitiittista toimenpidettä. Työajan lyhentämistä järjestely kattaa eräin edellytyksin enintään 70 prosenttia palkan menetyksestä kolmen kuukauden ajan, ja erityinen palkkatuki taas on tarkoitettu tutkimus- ja kehittämisalan työntekijöille. Hallitus aikaisti aiemmin suunniteltua sosiaaliturvamaksujen leikkausta yhdellä vuosineljänneksellä ja

⁽⁸⁾ Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2019, julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuralta havaitun merkittävän poikkeaman korjaamisesta Unkarissa (EUVL C 210, 21.6.2019, s. 4).

⁽⁹⁾ EUVL L 329, 19.12.2019, s. 91.

⁽¹⁰⁾ Neuvoston suositus, annettu 5 päivänä joulukuuta 2019, julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeutusuralta havaitun merkittävän poikkeaman korjaamisesta Unkarissa (EUVL C 420, 13.12.2019, s. 1).

ilmoitti terveydenhuoltoalan kertaluonteisesta palkanlisästä. Finanssipoliittisilla toimenpiteillä on tarkoitus tukea yrityksiä ja säilyttää työpaikat, mutta niiden soveltamisala ja kattavuus ovat rajalliset verrattuna useimpien muiden jäsenvaltioiden toteuttamiin toimenpiteisiin. Lisäksi toimenpiteet on tarkoitus rahoittaa kohdentamalla määrärahoja uudelleen talousarvion eri lukujen välillä sekä vasta toteutetuilla veronkorotuksilla. Näin ollen niillä odotetaan olevan rajallinen vaikutus makrotalouden vakauttamisen kannalta.

- (20) Terveystulokset jäivät monilta osin useimpia jäsenvaltioita heikommiksi, mikä johtuu etenkin riskitekijöiden suuresta esiintyvyydestä väestössä ja terveydenhuollon tehottomasta tarjonnasta. Julkisen rahoituksen osuus terveydenhuoltomenoista oli Unkarissa huomattavasti pienempi kuin unionissa keskimäärin. Vaikka täyttämättömät lääketieteelliset tarpeet ovat vähäisiä, unionin keskiarvoa suurempi määrä unkarilaisia joutuu itse maksamaan terveydenhuoltomenoja, ja yhä useammat näistä henkilöistä joutuvat turvautumaan yksityisiin terveydenhuoltopalveluihin. Tämä pahentaa unkarilaisten kotitalouksien riskiä joutua taloudellisiin vaikeuksiin, mikä puolestaan vaikuttaa sosiaaliseen tasa-arvoon ja terveystuloksiin. Tarvitaan lisää investointeja ja kattavia uudistuksia, jotta voidaan järjeistää terveydenhuoltojärjestelmän resurssien käyttöä, vähentää eriarvoisuutta terveydenhuollon saatavuudessa ja parantaa hoidon laatua. Ehkäisevän terveydenhuollon ja perusterveydenhuollon rahoitus on riittämätöntä, ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia parantaa terveydenhuoltojärjestelmän laatua, saatavuutta ja kustannustehokkuutta ei hyödynnetä tarpeeksi. Vaikka viranomaiset ovat ryhtyneet toimiin vähentääkseen huomattavaa terveydenhuoltohenkilöstön puutetta Unkarissa, terveydenhuollon työntekijöiden epätasainen alueellinen jakautuminen heikentää yhä hoidon saantia joillakin alueilla sekä eräiden haavoittuvien ryhmien, kuten syrjäytyneiden romaneiden, keskuudessa. Myös vammaisilla on ongelmia hoidon saannissa. Covid-19-pandemian terveydenhuoltojärjestelmille aiheuttaman kysyntähäiriön vuoksi tarvitaan nopeita toimia, jotta voidaan ratkaista nämä rakenteelliset ongelmat ja parantaa Unkarin terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä. Pandemiassa saattaa olla merkittäviä sosioekonomisia seurauksia.
- (21) Lisäksi on vielä arvioitava, millaisia vaikutuksia on 18 päivänä maaliskuuta 2020 hyväksytyllä hallituksen asetuksella, joka mahdollistaa kahdenvälisesti sovitut poikkeukset työläinsäädännöstä. Komission ennusteen mukaan työttömyys kasvaa 7,0 prosenttiin vuonna 2020 ja vähenee 6,1 prosenttiin vuonna 2021. Kriisistä pahiten kärsivien alojen osuus Unkarin taloudesta on suuri, sillä niiden palveluksessa on matalan tai keskitason osaamistason työntekijöitä, joilla on erittäin joustavat työ sopimukset. Kokonaistyöllisyysaste parani vuoden 2020 alkuun asti merkittävästi voimakkaan talouskasvun myötä, mutta kaikki ryhmät eivät ole hyötynneet tästä kehityksestä tasapuolisesti. Eri taitotasojen työntekijöiden sekä miesten ja naisten väliset työllisyyserot ovat edelleen suuria verrattuna unionin keskiarvoon. Miesten ja naisten työllisyysero johtuu osittain laadukkaasta lastenhoidon vähäisestä tarjonnasta. Julkinen työllistämishjelma on osoittautunut tehottomaksi osallistujien ohjaamisessa työpaikkoihin yleisillä työmarkkinoilla. Vaikka ohjelmaa on supistettu, se on edelleen mittava. On tarpeen tehostaa ja kohdentaa muita toimenpiteitä, joilla työttömiä tai työmarkkinoiden ulkopuolella olevia autetaan tehokkaasti löytämään työtä tai saamaan koulutusta. Työttömyyssetuusten kesto on unionin lyhin, enintään kolme kuukautta, mikä on huomattavasti vähemmän kuin työpaikan löytämiseen keskimäärin tarvittava aika, edes suotuisissa taloudellisissa olosuhteissa. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden mukaisesti sosiaalisen suojelun järjestelmillä ja toimenpiteillä on suojeltava niitä, jotka ovat vaarassa menettää työpaikkansa, sekä itsenäisiä ammatinharjoittajia ja työttömiä. Työajan lyhentämisyjärjestelyt, joissa työntekijät saavat valtiolta tulotukea tekemättä jääneiltä työtunneilta, ovat hyvä keino suojella työllisyyttä. Pandemian aikana työajan lyhentämisyjärjestelyt ovat tehokkaimmillaan silloin, kun niiden hallinnointi on yksinkertaista ja nopeaa eikä tukikelpoisuutta ole rajoitettu tiettyihin aloihin tai yritystyyppisiin.
- (22) Unkarin yleinen köyhyystilanne koheni ennen kriisiä, mutta suuntaus voi kääntyä nopeasti taantuman aikana. Tuloterot ovat kasvaneet viime vuosikymmenen aikana johtuen osittain vero- ja etuusjärjestelmän muutoksista. Ennen covid-19-epidemiaa vakava aineellinen puute sekä aineellinen ja sosiaalinen puute olivat hyvin yleisiä erityisesti monilapsisten kotitalouksien ja romaniväestön keskuudessa. Kuntien tarjoamien sosiaalisten vuokra-asuntojen vähäisyys ja vuokralaisille tarkoitettujen taloudellisten tuen puute haittaavat liikkuvuutta. Vähimmäistoi-
meentuloetuus on pysynyt nimellisesti muuttumattomana vuodesta 2012 lähtien ja on unionin pienimpiä. Pandemian odotetaan koettelevan eniten haavoittuvia ryhmiä, joilla ei ole mahdollisuutta saada hoitoa ja olennaisia palveluja ja jotka asuvat ahtaasti. Talouksien elpessä tarvitaan toimenpiteitä, joilla edistetään näiden ryhmien aktivoimista ja integroitumista työmarkkinoille. Koulutustulokset olivat jo ennen kriisiä unionin keskiarvoa

heikompia, ja oppilaiden sosioekonominen tausta vaikuttaa voimakkaasti tuloksiin. Koulunkäynnin varhainen keskeyttäminen oli yleistä erityisesti romanioppilaiden keskuudessa. Haavoittuvien ryhmien vähäinen osallistuminen laadukkaaseen koulutukseen on hukattu mahdollisuus kartuttaa inhimillistä pääomaa ja lisätä sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Opettajien palkat ovat unionin pienimpiä. Korkea-asteen koulutukseen osallistuvien vähäinen määrä ei vastaa korkeasti koulutettujen työntekijöiden suurta kysyntää. Odottamaton siirtyminen etäopetukseen kasvattaa todennäköisesti entisestään eriarvoisuutta. Vuosittain toteutettavista kansallisista osaamiskokeista saatu näyttö viittaa siihen, että digitaalisen opetuksen kautta on vaikeaa saavuttaa monia oppilaita, koska digitaaliset välineet puuttuvat. Etäopetus vaikuttaa kielteisesti heikoista lähtökohdista tuleviin oppilaisiin myös sen takia, että oppilaiden perheet asuvat ahtaasti ja vanhempien koulutustaso on alhainen. Hiljattain toteutetut ja käynnissä olevat investoinnit koulutuksen digitalisointiin ovat olleet tärkeitä, ja niitä on jatkettava.

- (23) Covid-19-kriisin yhteydessä on erityisen tärkeää varmistaa kriittisen infrastruktuurin toiminta ja tavaroiden vapaa liikkuvuus kaikkialla sisämarkkinoilla sekä seurata toimitusketjujen moitteetonta toimintaa ja varmistaa se yhteistyössä naapurimaiden kanssa. Unkari on pieni ja avoin talous, ja tavaraliikenne sen rajojen yli on intensiivistä. Lisäksi monet unkarilaiset työskentelevät ulkomailla ja ylittävät rajan viikoittain. Unkari saattaa myös tarvita muista maista tulevia kausityöntekijöitä maataloudessa. Tämänhetkiset matkustusrajoitukset saattavat viivästyttää tavaroiden ja työntekijöiden liikkumista, mutta niitä voitaisiin lieventää tarjoamalla vihreitä kaistoja rajoilla.
- (24) Palvelujen osalta vähittäiskauppa on yksi niistä aloista, joihin kriisi on vaikuttanut eniten, sillä toimenpiteet ovat estäneet monilta yrityksiltä kaiken toiminnan tai rajoittaneet niiden toimintaa huomattavasti. Sääntelyn joustavoittaminen auttaisi osaltaan vähittäiskauppaa elpymään covid-19-pandemian jälkeen. Säänneltyjen ammattien määrä on Unkarissa unionin suurin. Asiantuntijapalveluilla voidaan merkittävästi edistää kriisistä ulospääsyä ja tukea elpymistä kriisin jälkeen. Näin ollen ammatteihin pääsyn ja ammatin harjoittamisen sujuvuuden varmistaminen yksinkertaistamalla sääntelykehyksiä ja niihin liittyviä hallinnollisia menettelyjä on ratkaisevan tärkeää erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yritykset) ja mikroyrityksille, myös yksityisille ammatinharjoittajille, joihin kriisi on vaikuttanut erityisen voimakkaasti. Yrityksille lainojen ja takausten muodossa annettava maksuvalmiustuki, joka suunnataan etenkin pk-yrityksille, on äärimmäisen tärkeää, ja välittäjien on huolehdittava siitä, että tämä tuki jaetaan yrityksille nopeasti ja tehokkaasti. Näitä toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon pankkisektorin häiriönsietokyky. Pk-yritysten kassavirtatilannetta voidaan myös parantaa sallimalla verojen ja sosiaaliturvamaksujen lykkäykset ja nopeuttamalla viranomaisten sopimusperusteisia maksuja. Vastaperustetut startup- ja scale-up-yritykset saattavat tarvita erityistukea esimerkiksi riskipääomarahastoille suunnattuina kannustimina, joiden tarkoituksena on lisätä niiden sijoituksia näihin yrityksiin. Nämä tukitoimenpiteet voivat myös auttaa välttämään strategisesti tärkeiden eurooppalaisten yritysten pakkomyyntiä.
- (25) Tutkimus ja innovointi ovat olennaisia kasvun ja kilpailukyvyn vetureita pitkällä aikavälillä. Unkari luokitellaan innovaatioiden osalta keskitasolle. Korkean osaamistason työntekijöiden puute on keskeinen innovoinnin este. Tutkimus- ja kehittämismenot kasvavat hitaasti, ja niiden lisäys johtuu etupäässä yrityssektorista. Unkarilaiset tutkimus- ja kehitysalan yritykset saavat eniten julkista tukea unionissa. Sen sijaan julkisen sektorin tutkimus- ja kehittämismenot ovat vähentyneet viime vuosikymmenen aikana. Investoinnit innovatiivisiin pk-yrityksiin sekä yritysten, tutkimusalan, tiedemaailman ja julkisen sektorin välisen yhteistyön lujittaminen parantavat maan tutkimus- ja innovointivalmiuksia, joita tarvitaan covid-19-kriisistä selviytymiseksi. Elpyminen edellyttää investointeja julkiseen tutkimukseen ja innovointiin sekä kannustavaa tutkimusympäristöä.
- (26) Talouden elpymisen edistämiseksi on tärkeää aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja, myös niihin vaikuttavien uudistusten avulla. Unkarin kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa todetaan, että ilmasto- ja energiasiirtymän onnistuminen edellyttää investointeja. Yhdessä digitaaliseen muutokseen ja vihreään siirtymään tehtävien investointien kanssa ne lisäävät Unkarin talouden kestävyttä ja häiriönsietokykyä sen jälkeen, kun maa on toipunut kriisistä. Asuntosektorin energiatehokkuus on tällä hetkellä alhainen, mikä pahentaa ilman pilaantumista. Jatkuvalle ilmanlaatustandardien rikkomisella on vakavia seurauksia terveydelle ja ympäristölle. Eniten ilmaa pilaavat muun muassa kotitalouksien kiinteän polttoaineen poltto, maatalous ja liikenne. Vain 1 prosentti kokonaisenergiankulutuksesta katetaan vähähiilillä uusiutuvilla energialähteillä, ja erittäin saastuttavan biomassan osuus on noin 10 prosenttia. Aurinkosähköjärjestelmien osuus oli aluksi alhainen, mutta niiden määrä näyttää kasvavan nopeasti. Unkari aikoo kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa ja pitkän aikavälin tavoitteeksi asetetun ilmastoneutraaliuden mukaisesti lisätä uusiutuvien energialähteiden ja ennen kaikkea aurinkoenergian osuutta. Tämänhetkisessä taloustilanteessa energiapolitiikalla voidaan luoda vihreää kasvua ja edistää osaltaan talouden elpymistä. Liikennereuuhkat olivat jatkuvasti paheneva

ongelma covid-19-pandemian puhkeamiseen asti, niillä on ollut kielteisiä vaikutuksia talouteen, ja ne ovat lisänneet kasvihuonekaasupäästöjä ja ilman pilaantumista. Etätyömahdollisuuksien laajentaminen ja houkuttelevammat julkisen liikenteen järjestelmät auttaisivat osaltaan lieventämään liikenteen haitallisia ympäristövaikutuksia. Kiertotalous on vielä alkuvaiheessa, yhdyskuntajätteen kierrätys on riittämätöntä, eivätkä taloudelliset ohjauskeinot tarjoa riittäviä kannustimia. Kaatopaikkasijoitus on edelleen ensisijainen jätehuoltomenetelmä. Veden laatuun ja vesihuoltoon liittyy edelleen ongelmia. Kansalaisten digitaaliset taidot ja digitaalisen teknologian käyttö yrityksissä ja julkisissa palveluissa ovat edelleen unionin keskiarvon alapuolella. Toimia tehokkaiden digitaalisten julkisten palvelujen tarjoamiseksi kansalaisille ja yrityksille olisi jatkettava. Oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa, joka on komission ehdotuksen kohteena, koskeva ohjelmasuunnittelu kaudeksi 2021–2027 voisi auttaa Unkaria vastaamaan joihinkin haasteisiin, joita siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen aiheuttaa, erityisesti vuoden 2020 maaportin liitteen D kattamilla alueilla. Näin Unkari voisi hyödyntää kyseistä rahastoa parhaalla mahdollisella tavalla.

- (27) Maaliskuun 11 päivänä 2020 julistetun poikkeustilan kesto ei määritelty ennalta, ja hallitus voi harkintansa mukaan jatkaa sen voimassaoloa tai lopettaa sen. Hallituksen toteuttamat käytännön toimenpiteet ovat voimassa poikkeustilan päättymiseen saakka. Unkarin parlamentti hyväksyi 30 päivänä maaliskuuta 2020 uuden lain, joka antaa hallitukselle valtuudet kumota asetuksella minkä tahansa lain. Hallitukselle myönnetty poikkeusvaltuudet näyttävät laajemmilta kuin muissa jäsenvaltioissa, kun otetaan huomioon laajalti määriteltyjen valtuuksien ja selkeästi määritellyn aikarajan puuttumisen yhteisvaikutus. Eräät poikkeusvaltuuksien nojalla toteutetut hätätoimenpiteet herättävät kysymyksiä niiden tarpeellisuudesta ja oikeasuhteisuudesta, häiritsevät liiketoimintaa ja horjuttavat sääntely-ympäristön vakautta. Niihin sisältyy mahdollisuus poiketa työlainsäädännöstä, sotilasyhteys-henkilöiden lähettäminen strategisesti tärkeisiin yrityksiin ja erään julkisen osakeyhtiön asettaminen valtion valvontaan. Hallitus toimitti 26 päivänä toukokuuta 2020 Unkarin parlamentille lakiesityksen, jolla hallitusta kehoitetaan lopettamaan poikkeustila ja kumoamaan 30 päivänä maaliskuuta 2020 annettu laki poikkeustilan päätyttyä. Perustuslain mukaan päätös poikkeustilan lopettamisesta kuuluu edelleen hallituksen toimivaltaan. Oikeuslaitoksen riippumattomuuden lujittaminen olisi myös ratkaisevan tärkeää, jotta voitaisiin varmistaa hätätoimenpiteiden tehokas valvonta.
- (28) Työmarkkinaosapuolten osallistuminen toimintapoliittisiin aloitteisiin ja täytäntöönpanoon on ollut viime vuosina riittämätöntä. Tämä on heikentänyt päätöksenteon laatua ja ennakoitavuutta ja lisännyt politiikkatoimiin liittyvien virheiden mahdollisuutta. Kuulemiset ja vaikutustenarvioinnit on jätetty toistuvasti tekemättä ja sen sijaan on sovellettu erityisiä lainsäädäntömenettelyjä, kuten yksittäisten parlamentin jäsenten lakialoitteita ja nopeutettuja menettelyjä. Sidosryhmien osallistuminen on vähentynyt edelleen tilanteessa, jossa hallitseminen perustuu hallituksen asetuksiin. Tähän vaikuttaa erityisesti hallituksen 18 päivänä maaliskuuta 2020 antama asetus, joka mahdollistaa kahdenvälisesti sovitut poikkeukset työlainsäädännöstä.
- (29) Kilpailun puute julkisissa hankinnoissa on edelleen merkittävä huolenaihe, sillä kilpailun lisääminen on keskeinen keino selviytyä kriisistä, elvyttää pienyritysten toimintaa ja auttaa taloutta käynnistymään uudelleen. Julkisia hankintoja koskevista uusista lainsäädäntömuutoksista ja digitalisaatiosta huolimatta lähes puolessa kaikista julkisista tarjouskilpailuista esitetään vain yksi tarjous. Vain yhden tarjouksen käsittävien menettelyjen suuri määrä heikentää julkisten hankintojen järjestelmän tehokkuutta. Julkisten hankintojen ammatillistaminen saattaisi osaltaan parantaa unionin sääntöjen noudattamista ja mahdollistaa strategiset hankinnat. Komissio on viime vuosina tarkastanut julkisia hankintoja, jotka ovat liittyneet unionin osittain rahoittamiin hankkeisiin. Tarkastukset ovat paljastaneet järjestelmällisiä puutteita ja heikkouksia julkisissa hankintoja koskevassa valvontajärjestelmässä. Vuonna 2019 komissio määräsi Unkarille näiden puutteiden johdosta noin 1 miljardin euron arvosta rahoitusoikaisuja.
- (30) Aggressiiviseen verosuunnitteluun puuttuminen on keskiössä pyrittäessä parantamaan verojärjestelmien tehokkuutta ja oikeudenmukaisuutta. Veronmaksajien aggressiivisista verosuunnittelustrategioista aiheutuvat jäsenvaltioiden väliset heijastusvaikutukset edellyttävät koordinoitua kansallisia politiikkatoimia, joilla täydennetään unionin lainsäädäntöä. Unkari on ryhtynyt toimiin aggressiivisen verosuunnittelun torjumiseksi panemalla täytäntöön aiemmin sovitut kansainväliset ja eurooppalaiset aloitteet. Lähdeveron perimättä jättäminen Unkarissa sellaisista tuloista, jotka ohjataan offshore-rahoituskeskuksiin, saattaa kuitenkin tarjota keinon siirtää voittoja unionin ulkopuolelle maksamatta oikeudenmukaista osuutta veroista. Vaikka offshore-rahoituskeskuksiin suuntautuneet tulovirrat, kuten rojalit, korot ja osingot, olivat suhteellisen pieniä vuosina 2013–2017, Unkariin ja Unkarista muihin maihin suuntautuu vaihtelevia ja suhteellisen suuria pääomavirtoja erillisyhtiöiden välityksellä, mikä viittaa potentiaaliseen aggressiivisen verosuunnittelun riskiin.

- (31) Vaikka tässä suosituksessa esitetyissä maakohtaisissa suosituksissa, jäljempänä 'vuoden 2020 maakohtaiset suositukset', keskitytään covid-19-pandemian sosioekonomisten vaikutusten korjaamiseen ja talouden elpymisen helpottamiseen, vuoden 2019 maakohtaiset suositukset koskevat kuitenkin myös uudistuksia, jotka ovat keskipitkän ja pitkän aikavälin rakenteellisiin haasteisiin vastatessa olennaisia. Vuoden 2019 maakohtaiset suositukset ovat edelleen ajankohtaisia, ja niiden seuraamista jatketaan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä koko ensi vuoden. Tämä koskee myös investointeihin liittyvästä talouspolitiikasta annettuja vuoden 2019 maakohtaisia suosituksia. Kaikki vuoden 2019 maakohtaiset suositukset olisi otettava huomioon vuoden 2020 jälkeisessä koheesiopolitiikan rahoituksen strategisessa ohjelmasuunnittelussa, kriisiä lieventävät toimenpiteet ja ulospääsystrategiat mukaan lukien.
- (32) Korruptio, julkisen tiedon saatavuus ja tiedotusvälineiden vapaus herättivät huolta jo ennen kriisiä. Nyt kehitys on niiden osalta vaarassa taantua vielä enemmän poikkeustilan takia, sillä valvontamekanismit ovat heikentyneet. Tutkinta ja syytteenpano vaikuttavat Unkarissa tehottomammilta kuin muissa jäsenvaltioissa. Korkean tason korruptiosta ei nosteta syytteitä järjestelmällisesti ja päättäväisesti. Väitettyä rikollista toimintaa koskevan tutkinnan lopettamispäätöksiin liittyvä vastuuvollisuus antaa edelleen aihetta huoleen, koska syyttäjälaitoksen tekemien päätösten riittävyyteen ei ole tehokkaita oikeussuojakeinoja. Tiedonsaannin rajoittaminen vaikeuttaa edelleen korruption torjuntaa. Erilaiset julkisen tiedon saatavuutta koskevat rajoittavat käytännöt voivat saada kansalaiset ja kansalaisjärjestöt luopumaan perustuslaillisten oikeuksiensa käyttämisestä.
- (33) Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso tarjoaa unionissa puitteet talous- ja työllisyyspolitiikan jatkuvalla koordinoinnille, jolla voidaan edistää kestävää taloutta. Jäsenvaltiot ovat vuoden 2020 kansallisissa uudistusohjelmissaan arvioineet edistymistä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Varmistamalla, että vuoden 2020 maakohtaisia suosituksia noudatetaan kaikilta osin, Unkari edistää kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja yhteisiä pyrkimyksiä varmistaa kilpailukykyinen kestävyys unionissa.
- (34) Komissio on vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Unkarin talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2020 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2020 lähentymisohjelman, vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelman ja jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Unkarille viime vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamiseksi. Komissio on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Unkarin finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyuden kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa antamalla unionin tason panos tuleviin kansallisiin päätöksiin.
- (35) Neuvosto on tutkinut vuoden 2020 lähentymisohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto ⁽¹⁾ ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

SUOSITTAA, että Unkari toteuttaa vuosina 2020 ja 2021 toimia, joilla se

1. toteuttaa vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi; harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja; poistaa terveydenhuollon työntekijöiden puutteen ja varmistaa kriittisten lääkinnällisten tuotteiden ja infrastruktuurin riittävän tarjonnan terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskyvyn parantamiseksi; parantaa laadukkaiden ehkäisevän terveydenhuollon ja perusterveydenhuollon palvelujen saatavuutta;
2. suojelee työpaikkoja tehostettujen työajan lyhentämistä ja vaikuttavien aktiivisten työvoimatoimenpiteiden avulla ja pidentää työttömyysetuuskien kestoja; parantaa sosiaalivastustusten riittävyyttä ja varmistaa elintärkeiden palvelujen ja laadukkaan koulutuksen saannin kaikille;
3. varmistaa maksuvalmiustuen pk-yrityksille; aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja talouden elpymisen vaalimiseksi; keskittää investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön, kestävään liikenteeseen, vesi- ja jätehuoltoon, tutkimukseen ja innovointiin sekä koulujen digitaaliseen infrastruktuuriin;

⁽¹⁾ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4. varmistaa, että mahdolliset hätätoimenpiteet ovat tiukasti oikeasuhteisia ja kestoaltaan rajallisia ja vastaavat eurooppalaisia ja kansainvälisiä normeja eivätkä häiritse liiketoimintaa tai sääntely-ympäristön vakautta; varmistaa työmarkkinaosapuolten ja sidosryhmien tehokkaan osallistumisen päätöksentekoprosessiin; tehostaa kilpailua julkisten hankintojen alalla;
5. lujittaa verojärjestelmää sen suojaamiseksi aggressiivisen verosuunnittelun riskiltä.

Tehty Brysselissä 20 päivänä heinäkuuta 2020.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. KLOECKNER
